

TELESNA KULTURA • ŠPORT • REKREACIJA • TELESNA KULTURA • ŠPORT • REKREACIJA • TELESNA KULTURA

Vesna Gregori pri vaji s trakom — (Foto: Janez Pukšič)

● PO 17. DRŽAVNEM PRVENSTVU V ŠPORTNI RITMIČNI GIMNASTIKI

Mlade nadarjene tekmovalke

Dva dni so se v ljubljanski hali Tivoli bojevale za odličja naše najbolješe tekmovalke športne ritmične gimnastike v kategoriji mlajših mladink, mladink in članic. 73 tekmovalk iz vseh republik se je prvi dan pomerilo v mnogoboju (v vajah s kolesarico, obročem, kiji in trakom), naslednji dan pa se v finalu s posameznimi rekviziti.

Največ uspeha so po pričakovanju imele tekmovalke iz Beograda. Pri mlajših mladinkah je zmagala tekmovalka iz Ljubljane Dominika Kacin, pri mladinkah Danijela Simić iz Beograda, v članski konkurenci pa si je prvo mesto ponovno pridobila Milena Reljin iz Beograda. Prav tako pa je vse prisotne ponovno navdušila domačinka Vesna Gregori iz TVD Partizan Moste, ki je v mnogoboju dosegla 5. mesto, v finalu osvojila srebrno medaljo v vaji s trakom,

bronasto medaljo pa v vaji s kiji. Vsekakor je prvenstvo pokazalo, da je ta privlačna športna panoga izredno hitro napredovala, da je vedno več mladih, nadarjenih tekmovalk predvsem pa je spodbudno to, da se je razvila tudi v drugih republikah, saj so se tekmovalke iz BiH, Makedonije in Hrvaške povsem uspešno vključile v krog najboljših Beograjkank in Ljubljančank.

BRANKA VAJNGERL

● NA MLADINSKEM DRŽAVNEM PRVENSTVU V BALINANJU V POLJU

ŠKULJ ČETRTE

BŠK Polje je 3. in 4. julija na balinišču v Slapah izredno dobro pripravil državno mladinsko prvenstvo za posameznike. Nastopilo je 16 igralcev iz SR Slovenije, Hrvaške in Črne gore.

Največ uspeha so imeli slovenski predstavniki, saj sta Lenarčič (Radna Brezovica) in Gorjanc iz Postojne zasedla prvi dve mesti. Odlikoval se je tudi domačin Matjaž Škulj, ki je izgubil finalni dvoboj z 11:9 (na čas) in tako zasedel zato dobro četrto mesto. Ostala dva balinarja BŠK Polje Klain in Tomše pa sta bila nekoliko manj uspešna.

Končni vrstni red: 1. Lenarčič (Radna Brezovica), 2. Gorjanc (Že-

lezničar Postojna), 3. Zahtila (Radar Labin), 4. Škulj (Polje), ... 8. Klain in 14. Tomše (oba Polje).

Zvezni kapetan Aleksandar Anzur je po končanem prvenstvu določil osem igralcev, ki bodo nastopili na EP in SP v Belgiji in Italiji. Med izbranci sta tudi ljubljancina Matjaž Škulj (Polje) in Andrej Drvarič (Šiška).

Z. F.

● KOLESARSTVO

250 pionirjev na štartu

Konec pouka so pionirji OŠ Karla Destovnika-Kajuha zabeležili tudi s kolesarsko dirko. Tekmovanje je potekalo na 2 km dolgi krožni kolesarski stezi ob Ljubljani. Prizadevnim učiteljem šole so pri organizaciji tekmovanja pomagali člani KK Rog-Franek. Organizacija prireditve je bila zelo dobra. Vsi udeleženci so prejeli spominske diplome.

In kako so se razvrstili? Pri dečkih so bili prvi trije iz 1. razreda D. Gorenc, R. Serina, H. Knava, iz 2. razreda J. Petrika, A. Ferlič, B. Bricelj (D. Vrakelja), iz 3. razreda I. Boh, S. Dukič, J. Muzafirovič, 4. razred R. Zupančič, R. Šmajgl, R. Kolmanič in 5. in 6. razred F. Končan, A. Bochl, Z. Pečanec.

Deklice pa so se zvrstile takole: 1. razred P. Tratnik, S. Pahič, 2. razred B. Zovko, N. Pavlič, M. Kudra, 3. razred M. Jernejčič, S. Stankovič, M. Baškovec, 4. razred M. Slatinšek, S. Nuhi, B. Levičnik in 5. in 6. razred

M. Vlahovič, S. Duzelovič, T. Vlahovič, S. Čehulič.

Pred štartom ene od skupin

● ŠD GOLOVEC — JUDO SEKCIJA

Dobri dosežki spodbujajo načrte

Letos je judo sekcija ŠD Golovec pod mentorstvom prof. Aljoše Redžepovića dosegla največje uspehe od svojega obstoja do danes in postala ena najkvalitetnejših in najmočnejših skupin ŠD Golovec. Sekcija prerašča rekreacijo in postaja pri posameznih borbah vrhunska panoga.

Najboljši med pionirji je Primož Vehar, ki je bil tretji na mednarodnem tekmovanju v Kopru in na republiškem tekmovanju, osvojena pa ima še eno prvo, eno drugo in dve tretji mesti na memorialnih tekmovanjih. Drugi je Izotok Šerbec, ki je bil prvi na mednarodnem tekmovanju v Kopru, osvojena pa ima še eno prvo, dve drugi in eno tretje mesto na memorialnih tekmovanjih. Tretji v klubu pa je Dadi Alkhatib, ki je bil drugi na mednarodnem tekmovanju v Kopru in osvojil še tri prva mesta na memorialnih tekmovanjih.

Omembe vredni so še Juni Alkhatib, Bojan Česin in Rihard Pavlin, ki so se letos že dobro uvrščali in je v naslednjem letu od njih pričakovati še boljše rezultate.

Pri mlajših mladincih je najboljši Janez Malovrh, ki je bil dvakrat tretji na mednarodnih tekmovanjih Nagaoka in Koper (ter tretji na republiškem tekmovanju v Murski Soboti). S to uvrstitvijo se je kvalificiral na državno prvenstvo v Skopju, vendar se ga zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ni mogel udeležiti.

Pri starejših mladincih je najboljši Brane Vitamvas. Tekmuje v skupni ekipi vseh judo klubov Ljubljane, ki

bo letos poskušal priti v zvezno ligo. Poleg njega je tu še Sašo Radilovič, ki je bil lani republiški prvak in drugi na državnem prvenstvu, vendar letos ni prišel do izraza zaradi poškodb. Omembe vreden je še Klavdij Žnidaršič, ki je s svojimi dosežki že opozoril nase, vendar odhaja letos v JLA.

Naše najboljšje pionirke so Maja Sever, Tatjana Lipavec, Irena Magdič in Mira Stanar.

Pri članih letos bistvenih uspehov ni bilo. Kot mlad klub moramo članice še vzgojiti in vse kaže, da nam bo to tudi uspelo.

In kakšen je naš program do konca leta 1982?

Judo sekcija bo delovna vsak dan in bo izvajala začetne ter nadaljevalne tečaje, vključevala se bo v tekmovalni sistem judo zveze Slovenije, sodelovala bo na turnirjih in izvajala šolo za pasove.

Od 38 članov so trije nosilci kyu (rjavega) pasu, 7 nosilcev 2 kyu (plavega) pasu, 4 nosilci 3 kyu (zelenega) pasu, 14 je nosilec 4 kyu (oranžnega) pasu in 6 nosilec 5 kyu (rumenega) pasu; trener A. Redžepović pa ima nojstrski pas drugi dan.

BOZO ČETIČ

● KOŠARKA

VELIK USPEH MLADIH

Košarkarji OŠ Karla Destovnika-Kajuha so osvojili prvo mesto na letošnjem sicer že 16. slovenskem košarkarskem festivalu za mlajše pionirje v Ljubljani. Prvič pa je bil letos izveden tudi zaključni del za mlajše pionirje in pionirke, kajti doslej je to tekmovanje potekalo le po občinah. Na letošnjem tekmovanju je sodelovalo ok. 150 moških in 110 ženskih ekip, v zaključni del pa se je uvrstilo najboljših 18 ženskih in moških ekip.

Na svoji poti do finala so košarkarji OŠ Karla Destovnika-Kajuha v četrtfinalu premagali ekipo OŠ Simona Jenka iz Kranja (75:23) in OŠ Toma Brejca iz Kamnika (90:25), nato Jožeta Srebrnjčiča iz Nove Gorice (59:35).

V finalu, ki ga je organiziralo košarkarsko društvo Slovan v športni dvorani Kodeljevo, pa so košarkarji OŠ Karla Destovnika-Kajuha premagali najprej ekipo OŠ Sežana (71:39), v tekmi za prvo mesto pa še ekipo OŠ Slavka Štandra iz Celja

(63:50).

Vsi, ki so si tekmovanja ogledali, so bili nemalo presenečeni. Mladi igralci so pokazali veliko znanja. Pressing po vsem igrišču je bil skorajda osnovni način igranja v obrambi, hitri protinapadi pa najučinkovitejše orožje v napadu.

Letošnje prvenstvo za mlajše pionirje in pionirke je bilo pomembno in koristna novost, ki jo kaže razvijati še naprej, saj je to nepreceljiva korist za slovensko košarko.

V. H.

Zmagovita ekipa: stojijo mentor ekipe Ciril Hribar, Nograšek, Požgaj, Benedetič, Loboda, Jermanič, Poljanšek, Lončar in trener Vojko Herksel, čepijo Matošec, Gomi, Akoth, Nejedly, Sotler, Lipovec in Hvastija

● ZDRAVSTVO O ZDRAVSTVO ●

Igrajmo se z otrokom — dajmo mu dobro igračo!

»RAZUMETI JEZIK IGRE
POMENI RAZUMITI MISLI
IN SRCE OTROKA«

Ker pomeni igra otroku življenje, ji moramo odrasli boljše priljubiti! Usinski je nekoč zapisal veliko resnico: »Opazujte in poslušajte, kako ravna deklice s svojimi punčkami in kaj počno dečki s figuricami vojakov in konj, pa boste videli, kako v otrokovi domišljiji odseva resničnost življenja, ki ga obdaja.«

Ko opazujemo otroke, vidimo, da se igrajo z vsem, kar jim pride pod roko. Sprva so to njegovi prstki, nato ročice, nožice in celo telo, kasneje pa posega — nekako že v četrtem mesecu starosti — po predmetih, ki jih lahko doseže; prime za pentlo svoje kapice, odejico, ponujeno ropotuljico, roko staršev itd. Še več, igra se celo s svojim glasom!

Vendar daje osnovo otrokovi igri še vedno igrača, ki daje igri tudi idejo in vsebino.

Igrača pa ne pomeni otroku samo sredstvo v igri, pomeni mu prijatelja in tudi soigralca. Zato otrok igračo posebej, se z njo pogovarja, jo stiska k sebi, zanjo skrbi in želi, da je ob njem tudi v postelji.

Igrača je otroku neobhodno potrebna za vsestranski razvoj. Saj pravimo, da se otrok v igri razvija in da igra otroka razvija.

Tako igrača bogati otrokovo mišljenje in čustva ter ga hkrati uvaja v zakonitosti življenja.

V igri z igračo se torej razvija, uči, sprošča, razveseljuje in pomirja. V igri razvija otrok tudi svojo domišljijo in ustvarjalnost.

Na naših policah v trgovini je množica igrač. Toda veliko je takih, da otrok z njimi nima kaj početi. Naredili so jih za otroka odrasli, ne da bi upoštevali otrokove razvojne zakonitosti in potrebe. Taka igrača predstavlja samo komercialno blago.

Od tod so tudi upravičena vsa naša družbena prizadevanja za otrokovo svobodo, sproščeno in ustvarjalno igro in dobro igračo. Po svetu in tudi pri nas si strokovnjaki že nekaj desetletij prizadevajo za čim kvalitetnejšo igračo, ki naj bi prišla v roke otrokom širom po Jugoslaviji. Omeniti moramo predvsem zvezo prijateljem mladine Slovenije, republiške in pokrajinske organizacije za vzgojo in skrb otrok, ker že vrsto let delujejo strokovne komisije, sekcije za igrače, ki na razne načine dajejo strokovno pomoč proizvajalcem.

Vse te raznolike akcije so bile leta 1974 bolj sistematično povezane v družbeno akcijo »dobra igrača«. Pri nas je v to vključena tudi katedra za otroško in mladinski psihologijo filozofske fakultete v Ljubljani.

Merila za oceno »dobra igrača« so zelo zahtevna. Upoštevati je potrebno psihološko — pedagoške zahteve, tehnološke zahteve, higiensko neoporečnost, kakovost materiala, likovno izvedbo in estetska merila.

Se prav posebej pa je pomembno, da otrok v vsakem razvojnem obdobju potrebuje določeno igračo. Kaj priporočajo strokovnjaki?

Katera igrača za katero obdobje?

Našteli bomo samo na kratko, samo v razmišljanje.

Starost 0—1 leta: ropotuljica, obroči za grizenje, rutka z belimi pikami, gumijaste živali za stiskanje, punčka iz cunj za metaenje.

Starost 1—2 leti: igrače na vrhovi, ki jih otrok vleče za seboj, medvedek, preproste kocke ali lončki za vlaganje, žoga, lopatka, vedre za igro s peskom in vodo.

Starost 2—4 leta: različna vozila, igrače za igro v pesku, kocke, ljubkovalne igrače, trinkel, barvne kocke, glasbene igrače, posodice, pribor za kuhanje, veliki vijaki, slikanice, barvice, papir.

Starost 4—5 let: ročne lutke, medvedki, punčke, ki morajo imeti poleg oblek tudi pribor za nego, za hranjenje, posteljo in voziček, razni elementi za zlaganje iz plastike ali lesa, domino v slikah, bobni, piščalka, ksilofon, žoge, avtomobilčki, živali in drugi predmeti v miniaturo.

Starost 5—6 let: razna miniaturna orodja, lego kocke, Mator. Konstruktorji z veliko možnostjo za »kombinacije«, družabne igre, vlak.

Tudi narava nam nudi veliko možnosti, s katerimi lahko razveselimo otroka v igri. Zelo bodo naši otroci veseli, če bomo skupaj z njimi naredili ob potoku mlin, izdolbli buči oči, nos in usta, če bomo iz smrekovih storžev naredili okraske ali živali...

Starost 6—8 let: žoge, zbirke vozil, kolo, lego, električni vlak, ročne lutke, predmeti za posnemanje raznih del odraslih.

Starost 8—10 let: električna železnica, razni konstruktorji, figure za ciljanje, material za modeliranje, razni logični bloki, Rubikova kocka...

Se bi lahko naštevali. Shema je samo orientacijska, vendar je razvidno, da vsako razvojno obdobje pri otroku zahteva drugačno igračo za razgibavanje in razvijanje spretnosti, za domišljijo igro, za gradnjo in konstruiranje, še prav posebno pa za razne družabne igre.

V enem izmed prihodnjih sestavkov bomo podrobneje obdelali igralne možnosti nekaterih igral, posebej za pomembnost didaktičnih igrač in igrač za ljubkovanje. Poslednjih je prav malo na našem trgu, čeprav strokovnjaki nenehno poudarjajo njihovo vrednost za razvoj zdravih medčloveških odnosov.

Opozoriti moramo, da je pri izbiri igrač potrebno upoštevati tudi želje otroka. Skupno vsem otrokom pa je, da mora biti igrača funkcionalna, kar pomeni, da lahko z njo nekaj počneja. Še več, da ima igrača veliko igralnih možnosti. Pri izbiri igrač tudi ne smemo pozabiti na estetski videz igrače. To pomeni, da mora biti igrača lepa. Res je, da ima otrok rad po svoje tudi »kič«, vendar želimo našega otroka že zgodaj usmerjati na občudovanje in spoštovanje lepote.

Ne bo odveč, če v našem prispevku omenimo, da so nekatere igrače lahko tudi nevarne. Pobarvane so z neobstoječimi barvami ali pa imajo ostre robove, polno majhnih delcev, ki se odkrušijo. Otroci pogosto nosijo igračo v usta. Pomembno je tudi, da je igrača trpežna. Zato se izplača odšteti malec več denarja. Saj vemo, da prenekateri otrok hrani ljubljeno igračo še dolgo v odrasla leta.

Ob vsem tem pa bo potrebno preživeti več časa z otrokom! Ne sme se nam muditi!

Le tako bomo v igri našega in svojega otroka odkrili marsikaj novega, zanimivega, otroka bolj spoznali in mu znali ustvariti srečno otroštvo.

Na koncu še razmišljamo: »Igra je otrokova pot k spoznavanju sveta, v katerem živi in v katerega je poklican, da ga spremeni.« (M. Gorki)

prof. psih.
SLAVICA POGAČAR
TOLIČIČ
ZDRAVSTVENI DOM
LJUBLJANA

Vzgoja je cenejša kot zdravljenje

Občinska organizacija RK je spomladi organizirala posvet o preventivnem zobozdravstvenem varstvu otrok. Posveta so se udeležili vsi, ki neposredno delajo z mladimi: vzgojitelji vzgojno-varstvenih zavodov, pedagoški delavci in strokovnjaki iz zobozdravstva.

Morda se bo kdo vprašal, čemu segamo zdaj na poletje tako daleč nazaj. Počitnice in dopusti so pač čas, ko zaživimo nekoliko bolj sproščeno, misli nam postanejo lahkotnejše, dolžnosti odrinemo v stran. Taki smo tudi do otrok, še posebno, če so nas razveselili z lepimi šolskimi uspehi. Postanemo popustljivejši — da, včasih tudi pri osnovni higieni in predvsem pri umivanju telesa in čiščenju zob...

Marsikateremu otroku počitnice zelo škodijo. S trudom pridobljene ali celo vcepljene navade pogostega in rednega umivanja in čiščenja zob tedaj opustijo, otroci so prepuščeni sami sebi in tistemu, kar so jih navadili v šoli ali v zobni ambulanti. To pa je — roko na srce — nekakšna prisila in kaj kmalu lahko utone v pozabo. Torej imajo starši tudi precejšnjo odgovornost zagotoviti, da bodo njih otroci obdržali pridobljeno skrb za svoje zdravje, katerega osnova sta redno umivanje telesa in čiščenje zob.

Vloga RK v vseh organizacijskih oblikah je nedvomno velika tudi pri vcepljanju zdravih navad že pri najmlajših članih naše družbe. Poznamo veliko ličnih publikacij, ki so izšle za različne starostne skupine otrok. Knjižice

prinesti na plano, pri otrokih zbuditi zanimanje zanje in slej ko prej doseči, da bodo otroci dojemali, kako da gre resnično le za njihovo zdravje in dobro počutje.

Vsa ta bogata dejavnost RK je naravnana k spoznanju, da zobozdravstvenih problemov ne rešuje samo ambulanta, temveč da je zdravje naših otrok v rokah vrtec, šol, pa tudi mater in očetov!

jp